

پنجشیر در یک نگاه

ولایت پنجشیر در شمال شرقی افغانستان واقع شده است. مطابق سرشماری سال گذشته (۱۳۹۹) جمعیتش ۱۷۲۸۹۵ نفر بوده و ۳۶۱۰ کیلومتر مربع مساحت دارد. مرکز این ولایت، شهر بازارک است. ساکنان پنجشیر، فارسی‌زبان و اکثراً از قوم تاجیک و سنی‌مذهب هستند. انابه، بازارک، پریان، خنج، ذره، آبشار، روخه و شتل مناطق مختلف پنجشیر را تشکیل می‌دهند. بسیاری از جغرافی‌نویسان سده‌های نخستین اسلامی و پس از آن، از پنجشیر به‌عنوان یکی از شهرهای خراسان آن روزگار یاد کرده‌اند. در منابع جغرافیایی سده چهارم قمری، پنجشیر شهری بر فراز کوه، دارای بوستان‌های بسیاری با حدود ۱۰هزار نفر جمعیت وصف شده است. همچنین براساس آنچه در تاریخ وصف شده، این شهر مملو از اقوام گوناگون بوده است. موقعیت جغرافیایی خاص پنجشیر مورد توجه بسیاری از تحلیلگران حوزه ژئوپلیتیکی قرار گرفته است. پنجشیر به فاصله ۱۲۰ کیلومتری به طرف شمال شرق کابل بین دو شاخه جنوبی هندوکش، از شمال شرق به جنوب غرب، موازی به امتداد هندوکش واقع است و دره‌های فرعی آن از شمال به جنوب و از جنوب به شمال امتداد دارد. یکی دیگر از ویژگی‌های خاص ولایت پنجشیر، اتصال آن با هفت ولایت افغانستان است.

غرش پنجشیر در برابر شوروی

در دوران اشغال افغانستان توسط اتحاد جماهیر شوروی، بارها اشغالگران در صدد تهاجم به پنجشیر و کنترل کامل آن برآمدند اما مدیریت هوشمندانه احمدشاه مسعود و همراهانش، حسرت بزرگی راتا زمان خروج از افغانستان بر دل کمونیست‌های میدان سرخ مسکو گذاشت؛ در این ۹ سال، شاهد رشته‌جنگ‌هایی بین نیروهای ارتش سرخ و ارتش جمهوری دموکراتیک خلق افغانستان با مجاهدین تحت امر شهید احمدشاه مسعود برای کنترل دره استراتژیک پنجشیر بودیم. در این ۹ حمله، گرچه خسارات زیادی به پنجشیر وارد شد اما نیروهای روس هرگز به پیروزی نهایی در این ولایت دست نیافتند. پس از مدتی، برهمگان مسجل شده بود که پنجشیر و احمدشاه مسعود، اهداف شماره یک اشغالگران شوروی در افغانستان محسوب می‌شوند. روس‌ها هر بار با همه تجهیزات و نیروهای خود در افغانستان به‌سوی پنجشیر حمله کردند و هر بار قبل از نبرد، از پایان کار در این ولایت سخن به میان می‌آوردند اما استراتژی خاص احمدشاه مسعود در میدان نبرد به‌گونه‌ای بود که مجالی برای برافراشتن پرچم شوروی سابق در پنجشیر باقی نگذاشت؛براساس آنچه تحلیلگران مسائل نظامی و استراتژیک در افغانستان می‌گویند، یکی از استراتژی‌های مسعود عبارت بود از عقب‌نشینی تاکتیکی به دره‌های مجاور و پراکنده ساختن شوروی‌ها، سپس باز پس گرفتن مواضع از دست‌رفته یکی پس از دیگری! از سوی دیگر، تاکتیک‌های غافلگیرکننده احمدشاه مسعود و همراهانش در میدان نبرد نیز زیارتز خاص و عام بوده است؛ اقداماتی مانند خالی کردن ناگهانی یک منطقه و تبدیل آن به یک دام برای دشمنان در ژانویه ۱۹۸۳، مسکو به احمدشاه مسعود پیشنهاد پایان جنگ داد اما حتی تلاش روس‌ها برای محاصره همه‌جانبه پنجشیر نیز راه به جایی نبرد. در سال ۱۹۸۴، روس‌ها بزرگ‌ترین تعرض خود به پنجشیر را با ۲۰ هزار سرباز ارتش شوروی و افغانستان صورت می‌دهند تا بلکه مجاهدین افغان را وادار به عقب‌نشینی کنند اما با وجود گستردگی و استفاده از وسایل مدرن و بمباران شدید هوایی، این عملیات توسط دستگاه استخباراتی احمدشاه مسعود کشف شده بود؛ برای همین یک روز قبل از آغاز حمله، احمدشاه مسعود دستور تخلیه دره از تمام سکنه را صادر کرد.

قرار شش اسیر فلسطینی از زندان فوق امنیتی جلیوع در سرزمین‌های اشغالی، بازتاب‌های بسیاری داشته است و از زمان اعلام این خبر، مقامات رژیم صهیونیستی در جلسات مختلف در حال بررسی ابعاد این ماجرا هستند. رسانه‌های فلسطینی بامداد دیروز به نقل از رسانه‌های صهیونیستی اعلام کردند، شش اسیر فلسطینی

فرار ۶ اسیر فلسطینی از زندان فوق امنیتی رژیم صهیونیستی

سقوط دره پنجشیر با دخالت نظامی پاکستان، دغدغه‌هایی را در خصوص آینده افغانستان و ایجاد ثبات در این کشور ایجاد کرده است

درس‌هایی به عمق دره پنجشیر

سرانجام ولایت پنجشیر با حمله همه‌جانبه طالبان و مداخله نظامی مستقیم پاکستان، به تصرف این گروه درآمد. البته هنوز خبرهای ضدوتقیزی درباره سقوط قطعی پنجشیر شنیده می‌شود ولی شواهد حاکی است طالبان به هدف خود رسیده است. امروز نام پنجشیر بیش از هر زمان دیگری در رسانه‌های منطقه و دنیا شنیده می‌شود؛ نامی که در گذشته، حال و آینده، نماد مقاومت محسوب می‌شود. تلفیق ماجرای سقوط اخیر پنجشیر و سابقه این ولایت افغانستان در به زمین افکندن دشمنان خارجی و داخلی، به‌طور طبیعی سؤالاتی را در ذهن مخاطبان حوادث پیچیده اخیر در افغانستان متبادر می‌سازد. در این گزارش به بررسی تحولات اخیر در پنجشیر و بررسی ابعاد این ماجرا می‌پردازیم.
دیجیح... مجاهد، سخنگوی طالبان در نشست خبری پس از اعلام تسلط بر پنجشیر گفت: «جنگ در افغانستان به پایان رسیده است؛ اکنون با هم برای بازسازی کشور همکاری می‌کنیم. مردمی که در دره افتخارآمیز پنجشیر زندگی می‌کنند جزو لاینفک کشور ما هستند. آنها برادران ما هستند. هیچ تعصبی علیه آنها وجود ندارد. همه حقوقی که سایر هموطنان ما دارند، مردم پنجشیر نیز از آن برخوردارند.»
به گفته مجاهد، همه مقامات از خود پنجشیر انتخاب خواهند شد. مجاهد ادامه داد: «اگر مردم پنجشیر در چند روز گذشته به دلیل اختلال در خدمات تلفن وبسته شدن جاده‌ها آسیب دیده‌اند، از این بابت بسیار متأسفیم، ما به دنبال حل مساله پنجشیر از طریق مذاکره و تفاهم بودیم، اما طرف مقابل نپذیرفت و ما چاره‌ای جز حل مساله از نظر نظامی نداشتیم.»
از سوی دیگر مواضع و پیام‌های مجاهدان دره پنجشیر حاکی از ادامه مقاومت و مقابله با طالبان است.

او در این توییت نوشت: «طالبان با ما نمی‌جنگند اما ارتش پاکستان و آی‌اس‌آی ISI (سازمان اطلاعات ارتش پاکستان)، آنها را رهبری می‌کنند. طالبان از قدر قوی نیستند که با ما رقابت کنند اما ارتش پاکستان با آنها همکاری می‌کند.» او همچنین در هشتگ این توییت، خواستار تحریم پاکستان شد.
همچنین احمد مسعود، رهبر جبهه پنجشیر در یک پیام صوتی از مردم خواست که در گوشه گوشه افغانستان علیه طالبان قیام کنند. وی در این پیام گفت: «ما با استقبال از اعلامیه علمای دین، از طالبان خواسته بودیم جنگ را متوقف کنند و اختلافات از راه گفت‌وگو حل شود اما طالبان برخلاف تصمیم عالمان دین پس از اعلامیه جبهه پنجشیر با تمام قوا حمله کردند و چهره واقعی خود را نشان دادند که هیچ اعتقادی به دین و تصمیم علما و همچنین اتحاد ندارند.»
رهبر جبهه پنجشیر در ادامه گفت که نیروهای وی در نقاط مختلف این ولایت حضور داشته و به جنگ علیه طالبان ادامه خواهند داد.

احمد مسعود و معمای پنجشیر

احمد مسعود، رهبر جبهه مقاومت ملی افغانستان در توییتی خطاب به جهان، اعتراض خود را به حملات هوایی پاکستان اعلام کرده است.

ردپای خارجی‌ها در دره پنجشیر

بدون شک آنچه امروز در پنجشیر می‌گذرد، از ابعاد مختلفی قابل تامل است. در این خصوص نکاتی وجود دارد که نمی‌توان به سادگی از کنار آنها گذشت:
نخست این‌که نقش کشور پاکستان در سقوط پنجشیر، آن هم از طریق تجاوز به خاک افغانستان و حمله نظامی به این کشور غیر قابل انکار است. به عبارت بهتر، پاکستان با این اقدام نشان داد که اهمیتی برای ثبات و آرامش در افغانستان و تحقق استقلال و ثبات در این کشور قائل نیست. پاکستان به صورت خاص در دوران ریاست جمهوری ژنرال پرویز مشرف و قبل از اشغال افغانستان توسط آمریکا به وضوح متوجه شد که هزینه‌ها و تبعات دخالت در امور داخلی افغانستان تا چه اندازه‌ای سنگین است. از سوی دیگر، اسلام‌آباد قاعدتا باید این موضوع را پس از خروج فرارگونه آمریکا و اعضای ناتو در یافته باشد که افغانستان باتلاق و گورستان قدرت‌های خارجی محسوب می‌شود. قطعاً مقامات پاکستانی و افسران ارشد ISI، هنوز روایات زنده‌ای از ماجرای زمینگیرشدن اشغالگران شوروی در افغانستان دارند. اکنون پاکستان به عنوان کشور همسایه افغانستان، به جای تلاش برای تحقق گفت‌وگوی بین گروه‌های افغانی، خود به جزئی از منازعه تبدیل شده است. این بدترین تصمیمی بود که اسلام‌آباد در قبال تحولات اخیر پنجشیر و افغانستان اتخاذ کرد.

نکته دوم این‌که بخشی از ساکنان پنجشیر، این بار مانند دوران حضور شهید احمد شاه مسعود، به دفاع از پنجشیر و همراهی با فرزند او نپرداختند. دلیل این مساله، یکی به پاسخ‌ن‌دادن مثبت اولیه احمد مسعود به پیشنهاد مذاکره و گفت‌وگو با طالبان و دیگری به شرایط امروزی افغانستان باز می‌گردد. در افغانستان امروز، تغییری به نام داعش وجود دارد که دست‌پرورده آمریکا و رژیم سعودی بوده و اکنون نیروهای آن در ۱۵ ولایت افغانستان به صورت پررکنده مستقر هستند. همچنین افغانستان امروز در شرایطی خاص قرار دارد؛ در بیستمین سالگرد حادثه ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ میلادی، نیروهای اشغالگر آمریکایی و ناتو از افغانستان خارج شده‌اند. شکست آمریکا و متحدانش در جنگ افغانستان و در عین حال حمایت واشنگتن از تروریست‌های تکفیری در این کشور جنگ‌زده، اقتضا می‌کند که گروه‌های مختلف در افغانستان، بیش از هر زمان دیگری روی توپنه‌های جدید غرب بر کشورشان متمرکز شوند.

نکته سوم، به آینده افغانستان پس از تصرف ولایت پنجشیر توسط طالبان بازمی‌گردد. قطعاً نام پنجشیر به عنوان نماد مقاومت همچنان

موفق به فرار از زندان «جلیوع» رژیم صهیونیستی در نزدیکی «بیسان» (در شمال فلسطین اشغالی) شده‌اند. براساس گزارش‌ها، آنها از طریق تونلی که حفر کرده‌اند، فرار کرده‌اند و در میان آنها نام زکریا زیمیدی، فرمانده سابق کتابش شهداء الاقصی (وابسته به فتح) از اردوگاه «جنین» دیده می‌شود. اولین اطلاع‌رسانی درباره فرار این

اسرا در ساعت ۴ بامداد دیروز پس از آن منتشر شد که کشاورزان اسرائیلی خبر دادند چند نفر مشکوک را که به گمان‌شان دزد هستند، در اراضی خود مشاهده کرده‌اند. براساس تحقیقات اولیه اداره امور زندان‌های رژیم صهیونیستی، عملیات فرار بین ساعت ۳ و ۳۰ دقیقه تا ۴ بامداد دیروز انجام شده است. «خبرگزاری صدواسیما

شیر دره پنجشیر

نام پنجشیر، با نام قهرمان این دیار و ولایت، شهید احمد شاه مسعود عجین شده است. این قهرمان مقاومت افغانستان در طول عمر ۴۸ساله خود، هرگز زیر بار زور و سلطه دیگران، از آمریکا و اتحاد جماهیر شوروی گرفته تا طالبان (در دوران جنگ‌های داخلی افغانستان در دهه ۱۹۹۰) نرفت. احمد شاه مسعود، سیاستمدار و فرمانده نظامی و وزیر دفاع پیشین افغانستان بود. در دهه ۱۹۹۰، احمد شاه مسعود پس از غلبه طالبان بر کابل و سایر نقاط افغانستان، نیروهای نظامی مخالف طالبان در شمال افغانستان را رهبری می‌کرد. او دره پنجشیر را به نماد مقاومت در افغانستان تبدیل کرد. هر بار که طالبان غزم تصرف پنجشیر را می‌کرد، با برجای گذاشتن تعداد زیادی کشته و اسیر از این منطقه عقب‌نشینی می‌کرد. طالبان تا سال ۲۰۰۱ (زمان اشغال افغانستان توسط آمریکا) در حسرت تسخیر پنجشیر ماند. نکته حائز اهمیت این‌که احمد شاه مسعود روز ۹ سپتامبر ۲۰۰۱، یعنی دو روز قبل از وقوع حادثه پر رمز و راز و مشکوک انهدام برج‌های دوقلوی تجارت جهانی در نیویورک، بر اثر انفجار دو فرد انتحاری مظنون به ارتباط با شبکه القاعده که خود را خبرنگار معرفی کرده بودند، به شهادت رسید. بدون شک اگر احمد شاه مسعود در زمان وقوع حادثه ۱۱ سپتامبر و حوادث پس

بازی اسلام‌آباد با آتش

دیروز، پس از مقاومت چندروزه و سخت نیروهای مقاومت پنجشیر، برخی منابع خبری گزارش دادند که نیروهای طالبان با کمک نیروی هوایی و پهپادی ارتش پاکستان توانسته‌اند بر مرکز ولایت پنجشیر مسلط شوند. به عبارت بهتر، طالبان نه به‌تنهایی بلکه با کمک مستقیم ارتش پاکستان توانست پنجشیر را به تسلط خود درآورد. به این ترتیب، پاکستان رسماً خاک افغانستان، کشور همسایه خود را مورد حمله قرار داده است. دو منبع وابسته به جبهه مقاومت اعلام کردند در نبرد اخیر در استان پنجشیر، نیروهای ویژه پاکستانی که با این استان آشنا هستند و نقشه این منطقه را دارند، به سنگرهای نیروهای مقاومت از هوا هجوم آوردند. اسپوتنیک با بیان این‌که نیروهای کماندو و ویژه پاکستان به پنجشیر حمله کرده‌اند افزود، عملیات پنجشیر در شرایطی پیگیری می‌شود که ژنرال فیض حمید، رئیس نهاد اطلاعاتی پاکستان (آی‌اس‌آی) در کابل حضور داشت.

برخی شبکه‌های اجتماعی به نقل از ضیاء آریان‌آژ، نماینده سمنگان در پارلمان سابق افغانستان، خبر حمله پهپادی پاکستان به پنجشیر را تایید کردند و نوشتند: «پنجشیر با پهپادهای نیروهای هوایی پاکستان و با استفاده از بمب‌های هوشمند بمباران شده است.»
منابعی از جبهه مقاومت پنجشیر گزارش داده‌اند که خلبان‌های پاکستانی با استفاده از جنگنده‌های آمریکایی که به‌دست طالبان افتاده است، مواضع جبهه مقاومت را در پنجشیر هدف قرار می‌دهند. این حملات که دخالت مستقیم یک کشور خارجی در کشوری دیگر محسوب می‌شود و بدون شک برای طرف مهاجم، یعنی پاکستان تبعاتی حقوقی و راهبردی خواهد داشت. شناسه نداشتن طالبان با ادوات جنگی هوایی و حتی استفاده از هلیکوپتر، موجب شد که به سهولت دخالت ارتش پاکستان در این عملات روشن شود. براساس اخبار منتشر شده، فهمیم دشتی، سخنگوی جبهه مقاومت افغانستان در پنجشیر که خبر کشته شدن او در توییت‌هایی از احمد مسعود، فرزند احمد شاه مسعود و ژنرال بسیم... محمدی، وزیر دفاع سابق افغانستان تایید شده است، به همراه ژنرال ودود، از فرماندهان پنجشیری در منطقه‌ای امن مورد حمله پهپادهای پاکستانی قرار گرفت که در این حمله هر دو نفر کشته شدند. گفته می‌شود این دو با خودروی احمد مسعود در حال تردد بودند.